

Amb l'exposició, que reuneix 350 obres de 75 artistes, les dues institucions inicien una sèrie de presentacions per diferents ciutats amb l'objectiu d'oferir diverses lectures de les 5.500 obres que conformen la nova col·lecció

El MACBA presenta 'Volum!', primera gran exposició fruit de l'acord entre la Fundació MACBA i la Fundació "la Caixa"

Títol: *Volum! Obres de les col·leccions de la Fundació "la Caixa" i del MACBA.* **Dates:** Del 9 de novembre de 2011 al 23 d'abril de 2012. **Comissari:** Bartomeu Marí. Cap de la Col·lecció MACBA: Antònia Maria Perelló. Amb la col·laboració de Nimfa Bisbe, directora de la Col·lecció d'Art Contemporani Fundació "la Caixa". **Organització i producció:** Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA).

Amb el títol de *Volum!*, el Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA) presenta la primera d'una sèrie de grans exposicions que organitzaran conjuntament la Fundació "la Caixa" i el MACBA amb diferents seleccions de les 5.500 obres que reuneixen les seves dues col·leccions. La segona, *La persistència de la geometria*, s'inaugurarà a mitjan mes de desembre a CaixaForum Madrid. El nou fons d'art contemporani és fruit de l'acord de col·laboració que van signar el juliol del 2010 Isidre Fainé, president de "la Caixa" i de la Fundació "la Caixa", i Leopoldo Rodés, president de la Fundació MACBA, i que es va ampliar al Consorci MACBA. Una selecció de 350 obres de 75 artistes internacionals traça ara, en la totalitat de l'espai disponible al MACBA, un itinerari que discorre entre la dimensió escultòrica i l'acústica, i que llegeix, en el pas del segle XX al segle XXI, la consolidació del so i de la veu com a materials principals de la producció artística. En aquest recorregut per les tres plantes del Museu destaquen una sèrie de desenvolupaments específics que funcionen com a exposicions diferents. És el cas de l'eix cronològic de la Col·lecció MACBA, així com d'alguns projectes específics incorporats recentment per la Fundació MACBA, com ara la instal·lació coral *Between the Frames: The Forum (Barcelona), 1983-1993 (2011)*, de Muntadas, i el projecte cinematogràfic *1395 Days without Red*, de Šejla Kamerić i Anri Sala. De manera paral·lela, el Museu presentarà al febrer una mostra dels «poemes fílmics» d'Alexandr Sokurov. Entre els 75 artistes representats en aquesta exposició hi ha Miquel Barceló, Jean-Michel Basquiat, Samuel Beckett, Marcel Broodthaers, James Coleman, Jean Dubuffet, Latifa Echakhch, Öyvind Fahlström, Lucio Fontana, Peter Friedl, Ferran Garcia Sevilla, David Goldblatt, Luis Gordillo, Rodney Graham, Richard Hamilton, Joan Hernández Pijuan, Roni Horn, Cristina Iglesias, Joan Jonas, Anselm Kiefer, Allan McCollum, Joan Miró, Xavier Miserachs, Muntadas, Juan Muñoz, Bruce Nauman, Pablo Palazuelo, Florian Pumhösl, Robert Rauschenberg, Gerhard Richter, Antonio Saura, Michael Snow i Antoni Tàpies, entre d'altres.

L'exposició *Volum!* coincidirà en el temps amb dues seleccions inèdites més de la nova col·lecció d'art contemporani: **CaixaForum Madrid** presentarà a mitjans mes de desembre *La persistència de la geometria*, i el **Guggenheim de Bilbao** inaugurarà a finals de gener *El mirall invertit*. Més endavant, el novembre del 2012, **CaixaForum Palma** oferirà una nova mirada als fons. Així mateix, el MACBA i la Fundació "la Caixa" posaran aviat en marxa altres projectes en comú, amb l'objectiu de contribuir a augmentar la capacitat de generar coneixement i sensibilitat envers l'art més actual, i també de reforçar la difusió de la nova col·lecció i les seves accions en l'escena de l'art contemporani internacional.

L'exposició que ara presenta el MACBA proporciona un marc idoni per aprofundir una de les línies principals de treball del Museu: l'exploració de les pràctiques artístiques des de la meitat del segle passat fins als nostres dies. Dins la programació del MACBA, aquesta idea ha nodrit un projecte a llarg termini que, partint d'un concepte orgànic i obert de la Col·lecció, n'ha connectat les diverses presentacions amb exposicions temporals. L'interès del MACBA en l'expansió de la percepció de les arts més enllà de la visualitat, cap a l'àmbit del sonor i de la veu humana com a matèria de creació, es desenvolupa també a través de la programació de Ràdio Web MACBA, els recursos online i les diverses activitats dels seus Programes Públics.

La consolidació del so i de la veu

Volum! proposa una interpretació del pas del segle XX al XXI en termes de canvi de paradigma material, sensorial i programàtic de l'art. L'exposició posa en dubte els clixés que identifiquen el segle XX com el «segle de la imatge» i els anys vuitanta amb la supremacia de la pintura («la gran ironia de la restauració de tot allò que s'havia eliminat i rebutjat», com escriu Brian O'Doherty al postfaci del seu seminal *Inside the White Cube*). Per contra, situa en el centre del canvi de segle la preeminència de l'escultura, que rebutja i supera els principis del minimalisme imperant fins als setanta, i de la fotografia, que desborda definitivament el concepte de document a favor d'una nova dimensió estètica.

Volum! llegeix en el tombant de segle la consolidació del so i de la veu com a materials de la producció artística. El nou model enfonsa les seves arrels en els treballs experimentals en format cinematogràfic i en vídeo, que decanten l'art cap a un llenguatge narratiu que s'independitza progressivament de la imatge. Cal, però, buscar els antecedents d'aquest interès en la poesia fonètica dadaista de principis del segle XX i la *poésie sonore* i els experiments lletristes dels anys posteriors a la Segona Guerra Mundial. En els últims temps, no sols la reflexió de teòrics com Roland Barthes o Mladen Dolar ha contribuït a l'interès de l'art visual cap al camp auditiu, sinó també les noves possibilitats tecnològiques de gravació, alteració i reproducció de la veu. La relació entre veu i imatge, l'experimentació vocàlica, la veu interior i la veu del poder, són algunes de les aproximacions a la veu humana que es poden resseguir en aquesta exposició.

Així, fent-se ressò de les innovacions formals i materials de les avantguardes històriques de la primeria del segle XX, la pràctica de l'art contemporani ha destronat l'ull com a sentit hegemònic i ha reinstaurat l'oïda en un cos real. El cub blanc, la «màquina de mirar» associada al museu heretat del passat, s'esquerda. L'espectador, recorporitzat, adquireix una qualitat gairebé coreogràfica i n'esbotza els límits amb una multiplicitat d'experiències. La tridimensionalitat del

volum euclidià (de la física clàssica) deixa pas al volum de sons i veus. Aquest canvi de matèria produeix canvis profunds en el sistema perceptiu i en el comportament: a partir de la convenció dominada pel que és visual passarem a narrar una història de l'art multisensorial.

El recorregut per la narració que proposa aquesta mostra està concebut d'acord amb un diagrama circular, amb imbricacions que travessen els diversos nivells. Comença, des del punt de vista cronològic, a la planta 1 del Museu i des d'allà es bifurca en dues direccions: l'una que condueix de l'espai visual de la pintura i la fotografia cap al volum escultòric, desenvolupat principalment a la planta 2; i l'altra cap al volum acústic, que es desplega sobretot a la planta 0. A cada àmbit es va decantant en una sèrie de superposicions per constituir l'humus poètic dels diversos relats i metàfores.

Els artistes presents a l'exposició són: Vito Acconci, Art & Language, Ibon Aranberri, Jean-Michel Basquiat, Samuel Beckett, Joan Brossa, Miquel Barceló, Xavier Basiana, Pierre Bismuth, K.P. Brehmer, Marcel Broodthaers, Luis Claramunt, James Coleman, Tony Cragg, Toni Cumella, Jean Dubuffet, Latifa Echakhch, Öyvind Fahlström, Luis Feito, Àngel Ferrant, Lucio Fontana, Gunther Förg, Peter Friedl, Ferran Garcia Sevilla, David Goldblatt, Luis Gordillo, Rodney Graham, Eulàlia, Richard Hamilton, Joan Hernández Pijuan, Roni Horn, Craigie Horsfield, Cristina Iglesias, Joan Jonas, Šejla Kamerić, Anselm Kiefer, Manolo Laguillo, Les ready-mades appartiennent à tout le monde®, Antoni Llena, Allan McCollum, Josep M. Mestres Quadreny, Henri Michaux, Manuel Millares, Joan Miró, Xavier Miserachs, Robert Morris, Rabih Mroué, Reinhard Mucha, Muntadas, Juan Muñoz, Bruce Nauman, Kristin Oppenheim, Jaume Orpinell, Pablo Palazuelo, Sigmar Polke, Florian Pumhösl, Joan Rabascall, Robert Rauschenberg, Xavier Ribas, Gerhard Richter, Dieter Roth, Thomas Ruff, Anri Sala, Antonio Saura, Jean-Louis Schoellkopf, Thomas Schütte, Allan Sekula, José María Sicilia, Michael Snow, Haim Steinbach, Thomas Struth, Antoni Tàpies, Jan Vercruyssen, Moïse Villèlia, Jeff Wall y Akram Zaatari.

Volum!

Obres de les col·leccions de la Fundació "la Caixa" i del MACBA

Del 9 de novembre de 2011 al 23 d'abril de 2012

■ **MACBA:** Plaça dels Àngels, 1. 08001 Barcelona. www.macba.cat

■ **HORARI:** Dilluns, dimecres, dijous i divendres, d'11 a 19.30 h; dissabtes, de 10 a 20 h; diumenges i festius, de 10 a 15 h; dimarts no festius, tancat. Dies 25 de desembre i 1 de gener, tancat.

■ **VISITES GUIADES DIÀRIES** (incloses amb l'entrada)

■ **MÉS INFORMACIÓ:** www.macba.cat i http://www.twitter.com/MACBA_Barcelona

Servei de Premsa del MACBA: (00 34) 93 481 33 56 / 93 481 47 17 / press@macba.cat

COL·LECCIONS D'ART CONTEMPORANI
FUNDACIÓ MACBA - FUNDACIÓ "LA CAIXA"